

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
இலங்கை மத்திய வங்கி
CENTRAL BANK OF SRI LANKA

සන්නිවේදන දෙපාර්තමේන්තුව

30, ජනාධිපති මාවත, කොළඹ 01, ශ්‍රී ලංකාව
 දුරකථන අංක: 2477424, 2477423, 2477311
 ෆැක්ස්: 2346257, 2477739
 ඊ-මේල්: dcommunications@cbsl.lk, communications@cbsl.lk
 වෙබ් අඩවිය: www.cbsl.gov.lk

පුවත්පත් නිවේදනය

නිකුත් කළේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

දිනය 2013 අප්‍රේල් මස 09 වැනි දින

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ 2012 වසර සඳහා වන වාර්ෂික වාර්තාවේ සාරාංශය

මුදල් නීති පනතේ 35 වැනි වගන්තිය යටතේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය විසින්, සෑම වර්ෂයකම රටේ ආර්ථික තත්ත්වය පිළිබඳ තොරතුරු, මහ බැංකුවේ ක්‍රියාකාරිත්වය සහ මුදල් මණ්ඩලය විසින් ගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක වාර්තාවක් ඉන් පසු එළඹෙන වර්ෂයේ පළමු මාස හතර ඇතුළත දී මුදල් විෂයභාර අමාත්‍යවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුයි. ඒ අනුව, මුදල් මණ්ඩලය විසින් සිය 63 වන වාර්ෂික වාර්තාව අද දින එනම් 2013 අප්‍රේල් මස 09 වන දින ශ්‍රී ලංකාවේ අතිගරු ජනාධිපති සහ මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යතුමා වෙත පිළිගන්වන ලදී. වාර්තාවේ සඳහන් විශේෂ කරුණු පිළිබඳ විස්තරයක් පහත පරිදි වේ.

විවිධ ගෝලීය හා දේශීය අභියෝග හමුවේ වුවද, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2012 වසර තුළ සියයට 6.4 ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් අත්කර ගත් අතර, අඛණ්ඩව සිව්වන වසරටත් උද්ධමනය තනි අංකයක පවත්වා ගැනුණි. 2010 හා 2011 වසරවල සියයට 8 ඉක්මවූ ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟා කර ගැනීම සඳහා ඉහළ මට්ටමක පැවැති ව්‍යාපාරික සහ පාරිභෝගික විශ්වාසය උපකාරී වූ අතර, එය ඉහළ ණය හා මුදල් ප්‍රසාරණයකට මෙන්ම ඉහළ ආනයන ඉල්ලුම තුළ වෙළෙඳ හිඟය පුළුල් කිරීමට හේතු විය.

සාර්ව ආර්ථික වාතාවරණය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම අරමුණු කර මුදල් සමස්තයන්හි පැවති සීඝ්‍ර වර්ධනය සහ පුළුල් වූ වෙළෙඳ හිඟය අඩු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය විසින් 2012 වසරේ මුල් කාලයේ දී පුළුල් ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙමගින් මහ බැංකුව සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය දැඩි කරන ලද අතර ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ දැමීම මෙන්ම ණය වර්ධනය වඩාත් සීඝ්‍රයෙන් පහතට ගෙන ඒම සඳහා ලියාපදිංචි බැංකු මඟින් ලබාදෙන රුපියල් ණයෙහි වර්ධනය සීමා කිරීමට මුදල් නීති පනතේ 101(1) වගන්තිය යටතේ නියෝගයක් 2012 මාර්තු මාසයේ දී නිකුත් කරන ලදී. තවද, 2012 පෙබරවාරි මාසයේ සිට මහ බැංකුව විසින් විනිමය

අනුපාතය තීරණය කිරීමේ දී වඩාත් නම්‍යශීලී පිළිවෙතක් අනුගමනය කරනු ලැබූ අතර, විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ තුළ මැදිහත්වීම සීමා කරන ලදී. ආනයන සීමා කිරීම සඳහා තෝරාගත් භාණ්ඩ කිහිපයක ආනයන තීරු බදු ඉහළ දමන ලදී. තවද, රාජ්‍ය ආයතන ලබන අලාභයන් සහ එමගින් සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව මත ඇති කරන බලපෑම අවම කිරීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලශක්ති හා සම්බන්ධ මිල ගණන් ඇතුළු පරිපාලිත මිල ගණන් කිහිපයක් සංශෝධනය කරන ලදී.

අඛණ්ඩව හතරවන වසරටත් 2012 වසරේ දී උද්ධමනය තනි අංකයක පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. 2012 පෙබරවාරි මාසයේ දී කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයට අනුව ගණනය කරන ලද උද්ධමනය සියයට 2.7 ක් දක්වා අඩු මට්ටමකට පහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ ඉන්ධන මිල ගණන් වැඩිවීමට අනුරූපව 2012 පෙබරවාරි මාසයේ දී බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන ගාස්තු මිල ගණන් ගැලපීම, රුපියල අවප්‍රමාණය වීමෙන් ඇති වූ බලපෑම, වගාවන් ප්‍රධාන වශයෙන් සිදුකරන ප්‍රදේශවල පැවති අයහපත් කාලගුණික වාතාවරණය හේතුවෙන් සැපයුම් අංශයේ ඇති වූ බාධාවන් සහ පෙර පැවැති ප්‍රසාරණාත්මක මුදල් සැපයුම් තත්ත්වයන්හි බලපෑම හේතුවෙන් උද්ධමනය කෙමෙන් වසර අවසන් වන විට සියයට 9.2 ක් දක්වා ඉහළ නැගුණි. කෙසේ වුව ද, අනුගමනය කළ ප්‍රතිපත්ති මාලාවේ සාර්ථකත්වය පිළිබිඹු කරමින් සාපේක්ෂ වශයෙන් කෙටි කාලයක් තුළ දී වෙළෙඳ හිඟය හා පෞද්ගලික අංශයට සැපයූ ණය ප්‍රමාණය අඩුකර ගත හැකි වූ අතර, උද්ධමන අපේක්ෂාවන් කෙරෙහි යහපත් බලපෑමක් ඇති කරමින් උද්ධමන පීඩනය අඩුකර වසර මුළුල්ලේම උද්ධමනය තනි අංකයක පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. 2012 දෙසැම්බර් වන විට වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමනය සියයට 7.6 ක් විය.

රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව රජයේ කැපවීම පෙන්නුම් කරමින්, සමස්ත රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟය අය වැයෙන් අපේක්ෂිත ඉලක්කය සුළු වශයෙන් ඉක්මවා ගිය නමුත්, පසුගිය වසරට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු මට්ටමක පවත්වා ගනු ලැබිණි. ආර්ථික කටයුතු මන්දගාමී වීම සහ ආනයන පහත වැටීම රාජ්‍ය ආදායම් ලැබීම් වෙත සෘණාත්මක බලපෑමක් ඇති කරන ලදී. කෙසේ වුවද, පුනරාවර්තන වියදම් දැඩි ලෙස පාලනය කිරීමත්, ප්‍රාග්ධන වියදම් අඩු කිරීමත් මගින් සමස්ත අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 6.4 ක මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. එය ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 6.2 ක් වූ ඉලක්කගත මට්ටමට වඩා සුළු වශයෙන් ඉහළ අගයක් වුවද, 2011 වසරේ දී පැවැති සියයට 6.9 ක අගයට වඩා සැලකිය යුතු අඩු වීමකි. බදු පදනම පුළුල් කිරීම සහ බදු ගෙවීම් දිරිමත් කිරීම තුළින් ද.දේ.නි. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස බදු අනුපාතය ඉහළ නැංවීම මධ්‍ය කාලීනව රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය තිරසාරව පවත්වා ගැනීම සඳහා තීරණාත්මක වනු ඇත. බදු ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් බදු ව්‍යුහය සරල කළ ද ආදායම් එකතු කිරීම තවදුරටත් දුර්වල මට්ටමක පැවැතුණි.

සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා 2012 මුල් අවධියේ දී ඉදිරිපත් කළ ප්‍රතිපත්ති මාලාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වසර තුළ දී විදේශ අංශය ශක්තිමත් විය. ආනයන වියදම සියයට 5.4 කින් අඩු වූ අතර, ඉන්ධන හැර අනෙකුත් ආනයන සියයට 8.6 කින් ඊට වඩා වැඩි වේගයකින් අඩු විය. දුර්වල වූ විදේශීය ඉල්ලුම සහ පහළ ගිය ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය මිල ගණන් හේතුවෙන් 2012 දී අපනයන සියයට 7.4 කින් අඩු වුවද, වෙළෙඳ හිඟය ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 15.8 ක් දක්වා සංකෝචනය විය. වඩා යහපත් වූ වෙළෙඳ ගිණුම, සංචාරක හා ප්‍රවාහන සේවා අංශවල ඉපැයීම් සහ අඛණ්ඩව වර්ධනය වූ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ඇතුළත් සේවා වෙළෙඳාම් ඉපැයීම් ඉහළ යාම නිසා ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2012 වසරේ දී සියයට 6.6 දක්වා අඩු කර ගැනීමට හැකි විය. වඩා යහපත් වූ ජංගම ගිණුම සමඟ පස්වන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ලැබීම්, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීමට රාජ්‍ය අංශයට ලැබුණු ඉහළ විදේශීය ලැබීම්

සහ විදේශ විනිමය පාලන නීති රීති ලිහිල් කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වාණිජ බැංකු සහ පෞද්ගලික අංශය මගින් ලබාගත් විදේශ ණය ඉහළ යාම තුළින් ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුම් වෙත වූ ඉහළ ලැබීම් හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 151 ක ගෙවුම් තුලන අතිරික්තයක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, 2011 වසර අවසානයේ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6 ක් වූ දළ නිල සංචිත 2012 වසර අවසානයේ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6.9 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

ගෝලීයව සහ දේශීයව වර්ධනය වූ අවදානම් හමුවේ වුවද, මූල්‍ය අංශය දේශීය ආර්ථික කටයුතුවලට අඛණ්ඩව සහයෝගය දක්වමින් තව දුරටත් යහපත් මට්ටමක පැවැතිණි. වසරේ මුල් කාලයේ දී ණය සීමා පැනවීම හේතුවෙන් වත්කම් වර්ධනය මන්දගාමී වුවද, මූල්‍ය පහසුකම් වෙත ඇති අවකාශ ඉහළ යාමත් සමඟ වසර තුළ දී මූල්‍ය අංශය තවදුරටත් ප්‍රසාරණය විය. කෙසේ වුවද, ඉහළ ගිය ප්‍රාග්ධනය, ප්‍රමාණවත් ද්‍රවශීලතාව සහ ඉපැයීම් යහපත් මට්ටමක පැවැතීම හේතුවෙන් මූල්‍ය අංශයේ ආයතනවල ස්ථායී බව වැඩිදියුණු විය. එතෙරින් අරමුදල් රැස්කිරීමත් සමඟම බැංකු අංශයට තම මූල්‍යකරණ මූලාශ්‍ර විවිධාංගීකරණය කිරීමටත්, එමගින් තම ශේෂ පත්‍ර ශක්තිමත් කිරීමටත් හැකි විය. ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් හා මනා පරිවෘත්තවලට අනුකූලව නියාමන හා අධීක්ෂණ රාමුවෙහි සඵලතාව ඉහළ නැංවීම උදෙසා සහ මූල්‍ය ස්ථායීතාව මත ඇතිවිය හැකි අවදානම් මඟහරවාලීම සඳහා යහපාලන ක්‍රියාමාර්ග හා අවදානම් කළමනාකරණය කෙරෙහි වසර තුළ දී සැලකිය යුතු අවධානයක් යොමු විය. මූල්‍ය අතරමැදිකරණ කාර්යයට පහසුකම් සලසමින් ගෙවීම් හා පියවීම් පද්ධති ඉහළ මට්ටමකින් සහ සුරක්ෂිතභාවයකින් යුක්තව තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක විය.

මූර්ත අංශයේ වර්ධනයන්

ගෝලීය ඉල්ලුම යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමී වීමත්, සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග රාශියක් හඳුන්වා දීමත් මධ්‍යයේ ආර්ථිකය සියයට 6.4 ක මූර්ත වර්ධනයක් අත්කර ගන්නා ලදී. ආර්ථිකයේ සියලුම ප්‍රධාන අංශ 2012 වසරේ දී ආර්ථික වර්ධනයට ධනාත්මක ලෙස දායක විය. ආර්ථික වර්ධනයට ප්‍රධානතම දායකත්වය කාර්මික අංශයෙන් ලැබුණු අතර, ඊට ප්‍රධාන වශයෙන් මහා පරිමාණ රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන මෙන්ම පෞද්ගලික අංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කෙරුණු දේපළ වෙළෙඳාම් ව්‍යාපෘති පිළිබිඹු කරමින් ඉහළ ගිය ඉදිකිරීම් උප අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය දායක විය. බොහෝ දුරට විදේශ වෙළෙඳාම් සහ ප්‍රවාහන උප අංශයේ වර්ධනය පහත යාම හේතුවෙන් සේවා අංශයෙහි වර්ධනය මන්දගාමී විය. වසරේ දෙවන භාගය තුළ පැවති අභිතකර කාලගුණික තත්ත්වය හමුවේ වුවද, 2011 වසරට සාපේක්ෂව 2012 වසර තුළ දී යහපත් ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කිරීමට කෘෂිකාර්මික අංශයට හැකි විය. ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ඉහළ යාම පිළිබිඹු කරමින් සේවා වියුක්තිය 2011 වසරේ පැවති සියයට 4.2 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 4 දක්වා පහත වැටුණි.

වසරේ තුන්වන කාර්තුවේ දී පැවැති නියඟ තත්ත්වයන් හා වසරේ අග භාගයේ දී පැවැති මෝසම් වර්ෂාව හා ගං වතුර තත්ත්වයන් මධ්‍යයේ වුවද, 2011 වසරේ සියයට 1.4 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ කෘෂිකාර්මික අංශය 2012 වසරේ දී සියයට 5.8 ක වර්ධනයක් අත්කර ගනිමින් යථා තත්ත්වයට පත්විය. 2012 යල වගා කන්නය තුළ පැවැති අයහපත් කාලගුණයේ බලපෑමෙන් වී නිෂ්පාදනය කැපී පෙනෙන ලෙස පහළ ගියද, වසරේ මුල් කාලය තුළ පැවැති හිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් මඟ කන්නයේ සරු වී අස්වැන්නක් ලබාගැනීමට දායකත්වයක් ලබා දීම හේතුවෙන් වී වගා අංශය වර්ධනය විය. කෘෂිකාර්මික අංශයෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි එළවළු නිෂ්පාදනය, ගොඩ ඉඩම් වගාව, පශු සම්පත් යනාදියේ වර්ධනය මෙන්ම ධීවර නිෂ්පාදන අංශයන්ගේ කැපී පෙනෙන ප්‍රගතිය ද හේතු විය. ධීවර උප අංශය ද කෘෂිකාර්මික අංශයේ වර්ධනය සඳහා කැපී පෙනෙන දායකත්වයක් ලබා

දුණි. මේ අතර, කිරි ගව අංශය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා රජය විසින් ගනු ලැබූ ප්‍රයත්නය සමස්ත කිරි නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට උපකාරී විය. අපනයන කෘෂි අංශය තුළ, පොල් නිෂ්පාදන උප අංශයේ ඉහළ ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා පොල් වගා කරන ප්‍රධාන වගා ප්‍රදේශවල 2011 වසරේ පැවැති යහපත් කාලගුණයේ වූ පසු බලපෑම විශාල වශයෙන් උපකාරී විය. කෙසේ වෙතත්, පැවැති අයහපත් කාලගුණ තත්ත්වයන්ගේ අහිතකර බලපෑමට ලක්වෙමින් තේ නිෂ්පාදනය පහළ ගිය අතර, රබර් නිෂ්පාදනය ද ප්‍රධාන වගා ප්‍රදේශවල පැවැති අධික වර්ෂාපතනයෙහි අහිතකර බලපෑමට ලක්විය. මේ අතර, සුළු අපනයන හෝග වගා අංශය තුළ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ ගිය ද කුරුඳු හා කරාඹුනැටි නිෂ්පාදනයන් පහළ වැටුණි. 2012 වසර තුළ දී බොහෝ කෘෂි නිෂ්පාදන, පැවැති හිතකර මිල ගණන්වලින් ප්‍රතිලාභ ලැබීය.

2012 වසරේ ආර්ථික වර්ධනයට සැලකිය යුතු ලෙස දායක වෙමින් කාර්මික අංශය සියයට 10.3 කින් වර්ධනය විය. ඉදිකිරීම් උප අංශය, 2012 වසරේ දී සතුටුදායක ලෙස වර්ධන වෙමින් කාර්මික අංශයේ සමස්ත වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. රජය ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් අඛණ්ඩව සිදුකරගෙන යාම සහ සංචාරක කර්මාන්තය ආශ්‍රිත නව ඉදිකිරීම් සහ පිළිසකර කටයුතු ද ඇතුළුව පෞද්ගලික අංශයේ ඉදිකිරීම් කටයුතුවල ඉහළ යාම මෙම වර්ධනයට දායක විය. ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ ඉහළ ක්‍රියාකාරීත්වය හරහා ඛනිජ සහ ගොඩනැගිලි අමුද්‍රව්‍ය සඳහා වන ඉල්ලුම ප්‍රසාරණය වී ඇති අතර, පතල් හා කැණීම් උප අංශයේ දායකත්වය ද 2012 වසරේ දී ඉහළ ගියේය. කාර්මික අංශයේ විශාලතම උප අංශය වන නිෂ්පාදන අංශයේ එකතු කළ අගයෙහි වර්ධනය, දේශීය හා විදේශීය ඉල්ලුමේ පැවැති අඩුවීම හේතු කොටගෙන 2012 වසරේ දී යම් පසුබෑමකට ලක්විය. මෙම නිෂ්පාදන අංශයේ නිමැවුම්වලින් සියයට 90 කට පමණ දායක වන කර්මාන්ත ශාලා නිෂ්පාදන උප අංශය 2012 වසරේ දී අඩු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. ප්‍රධාන අපනයන වෙළෙඳපොළවල ආර්ථික වර්ධනය මන්දගාමී වුවද, ඉහළ ගුණත්වයේ අපනයන සහ සංචාරක ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රසාරණයත් සමඟ දේශීය ඉල්ලුම ශක්තිමත් වීම හේතුවෙන් ඇගලුම් නිෂ්පාදිත අංශයට වසර තුළ දී සිය වර්ධනය ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. කාර්මික අංශයේ වර්ධනය සඳහා විදුලිය, ගෑස් සහ ජලය උප අංශයේ දායකත්වය පසුගිය වසර දෙකට සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවැති අතර, වසරේ දෙවන සහ තෙවන කාර්තුවල ජල විදුලිබල උත්පාදනයේ එකතු කළ අගයෙහි පහළ යාම මේ සඳහා යම් ප්‍රමාණයකට හේතු වී ඇත. ප්‍රාදේශීය කාර්මික සංවර්ධනය, එලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත සඳහා අනුග්‍රහය දැක්වීම මෙන්ම නවෝත්පාදන පර්යේෂණයන් හා සංවර්ධනයන් සඳහා අනුග්‍රහය දැක්වීම මගින් රජය දියත් කළ වැඩසටහන් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2012 වසරේ දී කර්මාන්ත ප්‍රතිපත්තියෙහි ප්‍රධාන අවධානය යොමු විය.

2011 වසරේ සියයට 8.6 කින් ප්‍රසාරණය වූ සේවා අංශය 2012 වසරේ දී සියයට 4.6 ක් දක්වා මන්දගාමී වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳාම් උප අංශයේ වර්ධනයේ ඇති වූ පසුබෑමය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ද.දේ.නි. තුළ සේවා අංශයේ ආංශික දායකත්වය 2011 දී පැවැති සියයට 59.5 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 58.5 ක් දක්වා සංකෝචනය වීම දක්නට ලැබුණි. 2011 දී සියයට 10.3 කින් වර්ධනය වූ තොග හා සිල්ලර වෙළෙඳාම් උප අංශය 2012 වසරේ දී සියයට 3.7 ක සාමාන්‍ය වර්ධනයක් පෙන්නවන ලදී. ආනයන පාලනය කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග යන්ගේ බලපෑම පෙන්නුම් කරමින් ආනයන වෙළෙඳාම මන්දගාමී වූ අතර, ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනයේ මන්දගාමීත්වය සමඟ අපනයන පහත වැටීම මෙම අංශයේ දුර්වල ක්‍රියාකාරීත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු විය. 2012 දී ප්‍රවාහනය සහ සන්නිවේදනය, බැංකු, රක්ෂණ හා දේපළ වෙළෙඳාම් සහ හෝටල් හා ආපන ශාලා උප අංශයන් සුළු වශයෙන් වර්ධනය වෙමින් සේවා අංශයේ මධ්‍යස්ථ වර්ධනයට දායක විය.

දේශීය හා ජාතික ඉතුරුම් ඉහළ යාමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගෙවුම් ශේෂයේ වර්තන ගිණුම සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ප්‍රධාන වශයෙන්, ආනයන අඩුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පරිභෝජන වියදම අඩුවීම, 2011 වසරේ ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 15.4 ක් වූ දේශීය ඉතුරුම් අනුපාතය 2012 වසරේ දී සියයට 17 දක්වා වර්ධනය වීමට හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, වසර තුළ දී රජයේ නිර්-ඉතුරුම් පහළ ගියේය. 2011 වසරේ දී, ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 22 ක් වූ සමස්ත ජාතික ඉතුරුම් අනුපාතය, විදේශයන්ගෙන් ලැබෙන පෞද්ගලික ප්‍රේෂණවල අඩුණ්ඩ වර්ධනයත් සමඟ 2012 වසරේ දී සියයට 24 දක්වා ඉහළ යන ලදී. එම නිසා ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස ආයෝජන සියයට 30.6 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස ඉතුරුම්-ආයෝජන පරතරය 2011 වසරේ පැවැති සියයට 7.9 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 6.6 දක්වා වැඩිදියුණු විය.

විදේශීය අංශයේ වර්ධනයන්

විදේශීය අංශය, 2011 වසර අවසාන වන විට පැවති දැඩි අභියෝගයන් මැඩපවත්වමින් 2012 වසරේ මුල් භාගයේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය ක්‍රියාත්මක කළ පුළුල් ප්‍රතිපත්ති මාලාව හේතුවෙන් 2012 වසර තුළ දී මනා ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්වීය. මෙම ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු වූයේ අත්‍යවශ්‍ය නොවන ආනයන සීමා කිරීම සහ අපනයන තරගකාරීත්වය වර්ධනය කිරීම තුළින්, 2011 වසරේ දී සහ 2012 වසර ආරම්භයේ දී දක්නට ලැබුණු වෙළෙඳ හිඟයේ පුළුල් වීම අඩු කිරීම කෙරෙහිය. ණය වර්ධනය මත ඉහළ සීමාවන් පැනවීම සහ ප්‍රතිපත්තිමය පොලී අනුපාතික හා මෝටර් රථ ආනයන බදු ඉහළ නැංවීම වසර තුළ දී ආනයන වියදම, විශේෂයෙන්ම, ඉන්ධන නොවන ආනයන වියදම සීමා කිරීම සඳහා හේතු විය. කෙසේවුවත්, ශ්‍රී ලාංකික අපනයන සඳහා ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළවල් වන ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය සහ යුරෝ කලාපයන්හි ආර්ථිකයන් යථා තත්වයට පත්වීම මන්දගාමීව සිදුවීම මෙන්ම ප්‍රධාන අපනයන භාණ්ඩවල මිල ගණන් අඩුවීම හේතුවෙන් ද වසර තුළ දී අපනයන ඉපැයුම් පහත වැටුණි. එසේ වුවද, වටිනාකම සැලකූ විට අපනයන ආදායමේ පහළ යාමට වඩා ආනයන වියදමේ අඩුවීම විශාල වූ බැවින් වෙළෙඳ හිඟය සංකෝචනය විය. තවද, සේවා සහ පෞද්ගලික සංක්‍රාම ලැබීම් ඉහළ යාම මගින් වෙළෙඳ හිඟයෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ආවරණය කිරීමට හැකි වූ අතර එමගින් ජංගම ගිණුමේ හිඟය යහපත් අතට හැරුණි. පස්වන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් සහ බැංකු අංශයට ලැබුණු අනෙකුත් ලැබීම් ඇතුළු මූල්‍ය ගිණුමට වූ දිගු කාලීන ලැබීම් හේතුවෙන් 2012 වසර අවසානයේ දී ගෙවුම් තුලනය ශක්තිමත් වෙමින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 151 ක අතිරික්තයක් වාර්තා කිරීමට හැකි විය.

2012 වසරේ දී අපනයන ආදායම සියයට 7.4 කින් අඩු විය. 2012 වසරේ මුළු අපනයන ආදායමෙන් සියයට 40 ක් පමණ වූ රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අපනයන සියයට 4.8 කින් පහත වැටීම මූලික වශයෙන් හේතු කොටගෙන කාර්මික අපනයන සියයට 7.8 කින් පහත වැටුණි. 2011 මාර්තු වන විට වාර්තාගත මට්ටමට ඉහළ නැගුණ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ කපු මිල ගණන් ඉතා සීඝ්‍රයෙන් පහළවැටීම, නිම් ඇඟලුම්වල සාමාන්‍ය අපනයන මිල අඩුවීමට හේතු විය. මුළු ඇඟලුම් අපනයනවලින් සියයට 50ක ප්‍රමාණයක් වූ යුරෝපා සංගමයට කළ ඇඟලුම් අපනයන 2012 වසරේ දී සියයට 9.2 කින් පහත වැටුණු අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන විශාලතම ඇඟලුම් අපනයන වෙළෙඳපොළ වන ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයට කළ ඇඟලුම් අපනයනයන් ද 2012 වසරේ දී සියයට 4 කින් පහත වැටුණි. කෘෂිකාර්මික භාණ්ඩ අපනයන ඉපැයුම් 2012 වසරේ දී සියයට 7.8 කින් පහත වැටුණි. සමහර මැදපෙරදිග රටවල පැවැති හු-දේශපාලන අස්ථාවරත්වය තේ සඳහා පැවැති ඉල්ලුමට බලපෑම් ඇති කළ අතර, ඒ හේතුවෙන් මුළු වෙළෙඳ භාණ්ඩ අපනයන ආදායමෙන් සියයට 15 ක් පමණ වූ තේ අපනයන අදායම, පහළ ගියේය.

2012 වසරේ දී සමස්ත ආනයන වියදම සියයට 5.4 කින් පහත වැටුණු අතර, ඉන්ධන හැර අනෙකුත් ආනයන වියදම සියයට 8.6 ක, වඩා වැඩි වේගයකින් අඩු විය. වාහන ආනයනය සඳහා ඉහළ තීරු බදු පැනවීම සහ රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය වීමේහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෝටර් රථ ආනයන වියදම 2011 වසරේ වාර්තා වූ කියුණු වර්ධනයට සාපේක්ෂව, 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 495 ක් දක්වා සියයට 43.8 කින් අඩු විය. 2012 වසරේ පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන අඩු වීමට මෙය විශාල දායකත්වයක් සැපයීය. 2012 වසරේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් රත්න ආනයන වියදම අඩු වීම හේතුවෙන් අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම අඩු වුවද, තාප විදුලි බල උත්පාදනය මත ඉහළ රඳා පැවැත්ම හේතුවෙන් ඉන්ධන ආනයන වියදම වර්ධනය විය. එසේම, ඉරානයට එරෙහිව ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය විසින් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කළ වෙළෙඳ සම්බාධක හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාව විසින් පිරිපහදුව සඳහා ඉරානයෙන් බොර තෙල් ආනයනය කිරීම සීමා වීමේහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සාපේක්ෂ වශයෙන් වැඩි මිලකට පිරිපහදු කළ තෙල් ආනයනය කිරීම ඉහළ යාම වසර තුළ දී තෙල් ආනයන වියදම වැඩි වීමට යම් දායකත්වයක් දැක්වීය. 2012 වසරේ තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වූ සංවර්ධන කටයුතු හේතුවෙන් ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය වර්ධනය විය. වටිනාකම අනුව ආනයන වියදමෙහි සිදු වූ අඩුවීම, අපනයන ආදායමෙහි සිදු වූ අඩු වීමට වඩා වැඩි වීමේහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වෙළෙඳ හිඟය ද.දේ.නි. යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2011 වසරේ දී වූ සියයට 16.4 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 15.8 දක්වා අඩු විය.

ප්‍රධාන වශයෙන්, ප්‍රවාහන, තොරතුරු තාක්ෂණය පදනම් කරගත් සේවා, විදේශ ගමන් සහ සංචාරක අංශවල ඉපැයීම් වැඩිවීම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී සේවා ගිණුම සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම විදේශ විනිමය ඉපැයුම් මූලය බවට තවදුරටත් පත් වෙමින්, වසර තුළ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6 ක් දක්වා සියයට 16.3 කින් වර්ධනය විය. වෙළෙඳ හිඟය අඩුවීම, සේවා ලැබීම් සහ ජංගම සංක්‍රාමවල වර්ධනය වීම ගෙවුම් තුළනයේ ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු වීමට ඉවහල් විය. මේ අනුව, ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2011 වසරේ දී වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.6 (ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 7.8) ක සිට 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 3.9 (ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 6.6) ක් දක්වා අඩු විය. 2012 වසරේ දී ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුම තුළ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් පෞද්ගලික අංශයේ මෙන්ම රාජ්‍ය අංශයේ ලැබීම් විය. විදේශීය අංශයේ ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු වීම සහ ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුමෙහි ලැබීම් වැඩිවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2012 වසර අවසානයේ දී සමස්ත ගෙවුම් තුළනය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 151 ක අතිරික්තයක් වාර්තා කරමින් රටෙහි විදේශීය සංචිත ඉහළ නැංවිණි.

2009 වසරේ දී ජා.මු.අරමුදලෙන් ලබාගත් සම්පස්ථ ණය පහසුකම යටතේ අවසාන ණය වාරික දෙක ලැබීම සහ පස්වන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙහි ලැබීම් තුළින් 2012 වසරේ දී දළ නිල සංචිත විශාල ලෙස ඉහළ නංවමින් හිතකර මට්ටමකට ගෙන ඒමට හේතු වූ අතර, මෙමඟින් බාහිර කම්පනයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ඉහළ නැංවිණි. දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය (ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමයේ ශේෂයන් රහිතව) 2011 වසර අවසානයේ වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6 ක සිට 2012 වසර අවසාන වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6.9 දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, රටෙහි මුළු විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය 2011 වසරේ පැවැති එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 7.2 සිට 2012 වසර අවසානය වන විට එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 8.4 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය මැනීමේ දර්ශකවලින් පෙන්නුම් කෙරෙන පරිදි නිල සංචිතවල වර්ධනය, බාහිර කම්පනයන්වලට රටෙහි ඇති අවදානම අඩු කළේය. ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමයේ ශේෂයන් රහිතව දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ආනයනික මාස 3 ක සම්මත ප්‍රමාණය හා සැසඳීමේදී, 2012 වසරේ දී ආනයනික මාස 4.3 කට සමාන විය. දළ නිල සංචිත, කෙටි කාලීන

(අවුරුද්දක් හෝ එයට අඩු කල් පිරීමක් සහිත) විදේශීය ණයෙහි අනුපාතයක් ලෙස ගැනීමෙන් මනිනු ලබන සංචිතවල ප්‍රමාණාත්මකභාවය 2012 වසර අවසානයේ දී සියයට 63 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනයන්

2012 වර්ෂයේ දී රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති උපාය මාර්ග ඉලක්කය වූයේ තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් සඳහා පහසුකම් සැලසීමට ඉහළ මට්ටමක ආයෝජන පවත්වා ගන්නා අතර රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතා ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීමය. ඒ අනුව, අයවැය හිඟය ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 6.2 ක් ලෙස ද, ප්‍රදානයන් ඇතළු ව රජයේ ආදායම සහ ශුද්ධ ණය දීම් සහිත වියදම පිළිවෙලින් ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 15 ක් සහ සියයට 21.2 ක් වෙනැයි ද ඉලක්ක කරන ලදී. කෙසේ වුවත්, වසර ඇතුළත අයවැය ක්‍රියාවලිය අභියෝගාත්මක කාර්යයක් වූ අතර, ඉහළ පොලී අනුපාතික, විනිමය අනුපාතිකයන්හි උච්ඡාවචනයන් හේතුවෙන් පුළුල් වූ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, පහත වැටුණු ආනයන සහ මන්දගාමී ආර්ථික වර්ධනය යනාදිය මේ සඳහා හේතු විය. එසේ වුවත්, පසුගිය වසර කිහිපය තුළ අයවැය හිඟය ක්‍රමයෙන් අඩුකර ගනිමින් ලබාගත් ජයග්‍රහණ තහවුරු කර ගනිමින්, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස අයවැය හිඟය 2011 වසරේ දී වූ සියයට 6.9 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 6.4 දක්වා අඩු කර ගැනීමට රජයට හැකි විය. රාජ්‍ය ආදායම් අඩු වුවද, පුනරාවර්තන වියදම් දැඩි පාලනයකට ලක් කරන අතර ප්‍රමුඛතාවය අඩු ප්‍රාග්ධන වියදම් සීමා කිරීම තුළින්, රාජ්‍ය මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් 2012 අයවැය ඉලක්ක ආසන්නයේ පවත්වා ගැනීමට රජයට හැකි විය. වර්තන හා ප්‍රාග්ධන යන වියදම් දෙවර්ගයම පාලනය කිරීම හේතුවෙන් සමස්ත රාජ්‍ය වියදම හා ශුද්ධ ණය දීම් ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2011 වසරේ දී පැවැති සියයට 21.4 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 19.7 දක්වා අඩු විය. ඒ අනුව, ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ආයෝජන සියයට 5.5 ක පවත්වා ගත් අතර වර්තන වියදම් 2011 වසරේ දී වූ ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 15.4 සහ වසරේ අයවැය ඉලක්කය වූ සියයට 14.8 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 14.4 දක්වා අඩු විය. ඒ අනුව, පොලී ගෙවීම් රහිත මූල්‍ය හිඟය පෙන්වුම් කෙරෙන ප්‍රාථමික ගිණුමේ හිඟය 2011 වසරේ දී වූ ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 1.4 සිට 2012 වසරේ දී ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 1.1 දක්වා අඩු විය. වර්තන වියදමේ අඩුවීමක් සිදුවුවද, රජයේ ආදායමෙහි සහ වර්තන වියදමෙහි වෙනස පෙන්වන වර්තන ගිණුමේ ශේෂය 2011 වසරේ දී වූ ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 1.1 ක හිඟයක සිට 2012 වසරේ දී ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 1.4 ක හිඟයක් දක්වා වැඩි වූ අතර, රාජ්‍ය ආදායම් අඩුවීම මේ සඳහා හේතු විය. දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් මන්දගාමී වීම සහ ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ගයන්හි බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් රාජ්‍ය ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරෙහි පැවැති සියයට 14.3 සිට සියයට 13 දක්වා අඩු විය. සමස්ත මූල්‍යන අවශ්‍යතාවයෙන් සියයට 59 ක් පමණ මූල්‍යනය කරමින්, අයවැය හිඟය මූල්‍යනයේ දී රජය විදේශීය මූල්‍ය කෙරෙහි වැඩි නැඹුරුවක් දැක්වීය. දේශීය මූල්‍යයන්ගෙන් මූල්‍යනයේ දී රජය බැංකු හරහා වැඩි වශයෙන් ණය ලබාගත් අතර, එය 2012 අයවැය ඇස්තමේන්තුවෙහි අපේක්ෂිත ප්‍රමාණය ඉක්මවා යමින් දේශීය මූල්‍යන අවශ්‍යතාවයෙන් සියයට 65 ක් පමණ විය.

රජයේ සමස්ත ආදායම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරෙහි දී පැවති සියයට 14.3 සිට සියයට 13 දක්වා පහත වැටුණ ද, නාමික වශයෙන් සියයට 5.7 කින් පමණ ඉහළ ගියේය. රාජ්‍ය ආදායමෙහි දුර්වල ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා මුළුමනින් ම හේතු වූයේ බදු ආදායම ද.දේ.නි. යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2011 දී පැවති සියයට 12.4 සිට සියයට 11.1 දක්වා පහත වැටීමයි. ආර්ථික කටයුතු මන්දගාමී වීම සහ විශේෂයෙන් මෝටර් රථ ඇතුළු පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන පහත වැටීම මත ආනයන බදු ආදායම පහළ යාම හේතුවෙන් බදු ආදායම 2012 අයවැය ඇස්තමේන්තුවට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. බදු නොවන ආදායම පෙර වසරෙහි දී මෙන් ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 1.9 ක්ව පැවතිණි.

රජයෙහි වර්තන සහ ප්‍රාග්ධන වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2011 දී පැවති සියයට 21.4 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 19.7 දක්වා අඩු විය. වර්තන වියදම් තාර්කිකරණය කිරීමට සහ ප්‍රමුඛතාව අඩු ප්‍රාග්ධන වියදම් සීමා කිරීමට රජය දැරූ උත්සාහය අඩු වූ වියදම තුළින් පිළිබිඹු වෙයි. වැටුප් හා වේතන සහ රජයේ අනෙකුත් භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වූ වියදම් තාර්කිකරණය කිරීම වර්තන වියදම් අඩුවීම සඳහා මූලික විය. ප්‍රාග්ධන වියදම ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරෙහි පැවති සියයට 6 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී සියයට 5.3 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ උපායමාර්ගික වැදගත්කමක් ඇති යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලට පමණක් සම්පත් යෙදවීමයි.

අයවැය හිඟය මූල්‍යනය කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් රජයේ සුරැකුම්පත්වල විදේශීය ආයෝජනය, ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙන් ලද අරමුදල් සහ ව්‍යාපෘති ණය ලැබීම් යන විදේශීය මූලාශ්‍රවලින් සිදුකරන ලද අතර එය සමස්ත මූල්‍යන අවශ්‍යතාවයෙන් සියයට 59 කට දායක විය. සියයට 41 ක් වන ඉතිරිය දේශීය මූලාශ්‍රවලින් මූල්‍යනය කරන ලදී. 2012 වසරෙහි ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනයෙහි සංයුතිය සලකා බැලීමේ දී රජය බැංකු මූලාශ්‍රයන් වෙත වැඩි වශයෙන් නැඹුරු විය. 2012 වසරෙහි බැංකු අංශයෙන් වූ ශුද්ධ මූල්‍යනය ඇස්තමේන්තුගත රුපියල් බිලියන 64 සමග සසඳා බැලීමේ දී රුපියල් බිලියන 131.5 ක සැලකිය යුතු ඉහළ අගයක් වුවත් ශුද්ධ දේශීය මූල්‍යනයෙහි බැංකු අංශයෙන් සිදුකළ මූල්‍යනය පෙර වසරෙහි පැවති සියයට 81 සිට සියයට 65 දක්වා අඩු විය.

ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශ විනිමය අනුපාත විචලනය හේතුවෙන් මෑත කාලය පුරා පැවති අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවයට ප්‍රතිවිරුද්ධ ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය 2012 වසර අවසානයේ දී සියයට 79.1 දක්වා වැඩිවිය. නොපියවූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය 2011 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 5,133 සිට 2012 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 6,000 දක්වා නාමික වශයෙන් සියයට 16.9 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. ප්‍රධාන විදේශ මුදල් වර්ගවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් 2012 වසර අග දී සමස්ත ණය තොගය රුපියල් බිලියන 207 (ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2.7) කින් වැඩි විය.

මුදල් අංශයේ වර්ධනයන්

මුදල් සමස්තයන්හි ශීඝ්‍ර ප්‍රසාරණය පාලනය කිරීමටත් එයින් සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව රැකගැනීමටත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් වසර තුළ දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයක් පවත්වාගත් නමුත් අදාළ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවලින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල කෙරෙහි ළඟා වූ බැවින් දෙසැම්බර් සිට එම ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමට හැකි විය. ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික දෙවරක් ඉහළ දැමීමෙන් සහ රුපියල් ණය දීමේ වර්ධනය සම්බන්ධ ඉහළ සීමාවක් පැනවීමෙන් මුදල් හා ණය සමස්තයන් හි ඉහළ වර්ධනය අඩු කිරීමට මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සැලකිය යුතු ලෙස දැඩි කළේය. මේ අනුව, පෙබරවාරි මාසයේ දී මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50 කින් ඉහළ දමන ලදී. අප්‍රේල් මස දෙවන වරට සිදුකරන ලද ප්‍රතිපත්ති දැඩි කිරීමේ දී, ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝව පදනම් අංක 200 කින් පුළුල් කරමින් ප්‍රතිමිලදීගැනුම් අනුපාතිකය සියයට 7.75 ක් දක්වා පදනම් අංක 25 කින් ඉහළ දැමූ අතර, ප්‍රතිචක්‍රණී අනුපාතිකය සියයට 9.75 දක්වා පදනම් අංක 75 කින් වැඩිකරන ලදී. මේ සමඟම, ණය සීමා කිරීම වඩාත් උත්සුක කරනු පිණිස, 2012 දී මහ බැංකුව බලපත්‍රලාභී බැංකුවල රුපියල් ණය වර්ධනය මත ඉහළ සීමාවක් පනවන ලදී. ඒ අනුව, මුදල් නීති පනත් 101(1) වගන්තිය යටතේ ණය වර්ධනය සියයට 18 ට සීමා කළ අතර, ඊට අතිරේකව තවත් සියයට 5 ක ණය වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීමට විදේශයන්ගෙන් අරමුදල් ගෙනෙන බැංකු සඳහා අවසර දෙන ලදී. සමහර බැංකු මත

ඇතිවිය හැකි අසමමිතික බලපෑම් සැලකිල්ලට ගෙන, මෙම ණය සීමාව රුපියල් මිලියන 800 හෝ විදේශයන්ගෙන් අරමුදල් ගෙනෙන බැංකු සඳහා ණය සීමාව රුපියල් බිලියනයක් ලෙස පනවන ලදී. ණය සහ මුදල් සමස්තයන්හි වර්ධනය මන්දගාමී වූ බැවින්, 2012 දෙසැම්බර් මස දී මහ බැංකුව දැඩි ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයෙන් ඉක්මණින් ඉවත් වීම සංඥා කරමින් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 25 කින් අඩු කිරීමට සහ ණය සම්බන්ධ ඉහළ සීමාව වසර අගදී අවසන් වීමට ඉඩ හැරීමට කටයුතු කළේය. මේ අනුව 2012 වසර තුළ සිදුකළ ප්‍රතිපත්ති දැඩි කිරීමේ වක්‍රය, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය මැන වසරවලදී අත්දුටු කෙටිම දැඩි කිරීමේ වක්‍රයන්ගෙන් එකක් ලෙස සැලකිය හැක.

2011 වසර තුළ දී පැවැති පුළුල් රුපියල් ද්‍රවශීලතා අතිරික්තයන්ට සාපේක්ෂව, 2012 අගෝස්තු වන තෙක් දේශීය මුදල් වෙළෙඳපොළ තුළ ද්‍රවශීලතාව මද වශයෙන් අතිරික්තව පැවති අතර, ඉන් අනතුරුව මුළුමනින්ම සමතුලිත තත්ත්වයකට පත්විය. අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව වසරේ පළමු මාස අට තුළ රුපියල් බිලියන 12 ක් වූ සාමාන්‍යයක පැවති අතර විශේෂයෙන්ම, පස්වැනි ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවේ ලැබීම් හි කොටසක් මහ බැංකුව විසින් මිලදී ගැනීම නිසා ජූලි අග වන විට රුපියල් බිලියන 59 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යන ලදී. කෙසේ වුවත්, පවත්නා දැඩි මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරයට අනුව වෙළෙඳපොළ තුළ දැඩි ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයක් පවත්වා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව සැලකිල්ලට ගෙන, මහ බැංකුව කාලීන පදනම යටතේ ප්‍රතිමිලදීගැනුම් ගිවිසුම් වලට එළඹීමෙන් සහ මහ බැංකුවේ රාජ්‍ය ණය කළඹේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ස්ථිර පදනමක් යටතේ විකිණීමෙන්, අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අඩු කිරීමට පියවර ගත් නමුත් වෙළෙඳපොළ සහභාගිත්වය අවම වූ බැවින් ලැබුණු ප්‍රතිඵල සීමාසහිත විය. කෙසේ වුවද අගෝස්තු අවසානයේ සිට වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාව අඩුවූ අතර, මෙම තත්ත්වයන් විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම් (swaps) අවසන් වීම සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නොකඩවා විකිණීම නිසා ද්‍රවශීලතාවය අතිරික්ත හා හිඟ අවස්ථාවන් පරාසයේ විචලනය වූ අතර, මේ හේතුවෙන් දිගු කාලීන පදනම යටතේ ප්‍රති විකුණුම් ගිවිසුම් තුළින් ද්‍රවශීලතාව වෙළෙඳපොළට එක් කිරීමට අවශ්‍ය විය. අවසන් කාර්තුවේ දී, විශේෂයෙන්ම දෙසැම්බර් මාසයේ දී, ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මිලදී ගැනීම සහ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙන් විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීම වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාව සමතුලිත තත්ත්වයක පවත්වා ගැනීමට උපකාරී විය. දෛනික පදනමින් ද්‍රවශීලතාව කළමනාකරණය කිරීමට සහ වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික සඳහා මගපෙන්වීමට මහ බැංකුව විසින් විවිධ වෙළෙඳ කටයුතු වෙන්දේසි අඛණ්ඩව පවත්වන ලද අතර, දෛනිකව නිත්‍ය පහසුකම් ලබාදීම සඳහා ද කටයුතු කරන ලදී.

සාර්ව ආර්ථිකයේ අපේක්ෂිත සංවර්ධනයන්ට අනුකූලව සකස්කරන ලද මුදල් වැඩසටහන වසර තුළ දී මුදල් මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා මගපෙන්වීම සඳහා යොදාගන්නා ලදී. සියයට 8 ක මූර්ත ද.දේ.නි.යෙහි සහ සියයට 6 ක ද.දේ.නි. අවධානකයෙහි අපේක්ෂිත වර්ධනයන්ට අනුකූලව, නාමික ද.දේ.නි.ය සියයට 15 ක් පමණ වන ඇතැයි මූලින් පුරෝකතනය කරන ලදී. මෙම පුරෝකතනයන්ට අනුකූල වන ලෙස, මුදල් ගුණකය බොහෝ දුරට ස්ථායීව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ බැවින් පුළුල් මුදල්හි සහ සංචිත මුදල්හි වර්ධනය සියයට 15 ක මට්ටමේ පවතිනු ඇතැයි ඉලක්කගත කරන ලදී. පෞද්ගලික අංශයට ලබාදෙන ලද ණය සියයට 19 කින් පමණ ප්‍රසාරණය වනු ඇතැයි පුරෝකතනය කරන ලද අතර, පසුව එය රුපියල් වලින් ලබාදෙන ණය සීමා කිරීමට අවශ්‍ය නියාමන සැකසීම සඳහා පදනම් විය. වසර තුළ අනුගමනය කරන ලද දැඩි ප්‍රතිපත්තිවල බලපෑම, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම කල්ගතවීම සහ අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වවල බලපෑම සැලකිල්ලට ගෙන මූර්ත ද.දේ.නි.ය සඳහා වූ පුරෝකතන අවස්ථා කිහිපයකදීම සංශෝධනය කරමින් අඩු කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, නාමික ද.දේ.නි. යේ වර්ධනය බොහෝ දුරට ස්ථායීව පැවති හෙයින් වසර තුළ දී මුදල් සමස්තයන්ගේ ඉලක්කගත වර්ධනයන් නොවෙනස්ව පවත්වාගත හැකි විය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති නිර්දේශයන්ට අනුකූලව ණය සහ මුදල් සමස්තයන්ගේ අපේක්ෂිත අඩුවීමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික ව්‍යුහය ඉහළ යාමට අවස්ථාව සලසන ලදී. 2012 දෙසැම්බර් මස මැද භාගයේ දී ප්‍රතිපත්ති ලිහිල්කරණය තෙක්, වසර තුළ එක් දින අන්තර් බැංකු වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවේ ඉහළ සීමාවේ පැවතුණි. ඉහළ ගිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික, ණය සීමාකිරීම සහ දැඩි ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් පිළිබිඹු කරමින් 2011 අවසාන කාර්තුවේ පැවති නැඹුරුව තවදුරටත් පවත්වාගනිමින් 2012 වසරේ දී වෙළෙඳපොළ තුළ තැන්පතු සහ ණය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් ඉහළ ගියේය. භාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි සියලුම කල්පිරීම්හි ඵලදා අනුපාතික 2012 මැද භාගය වන තෙක් ඉහළ ගිය අතර, එතැන් සිට 2012 දෙසැම්බර් දක්වා ස්ථාවරව පැවතුණි. ණය සීමාව ඇතැම් බැංකු විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දෙන ණය සීමාකිරීමට බලපෑ අතර ඒ හේතුවෙන් බැංකුවල අතිරික්ත අරමුදල් රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කෙරිණි. වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකයන්ගේ ඉහළයාම, රජයේ සුරැකුම් සඳහා වන ද්විතීයික වෙළෙඳපොළ ඵලදා අනුපාතික වක්‍රය තුළින් ද පිළිබිඹු වූ අතර, සමස්ත ඵලදා වක්‍රය මෙම වසර අග දී 2011 වසරේ පැවති ප්‍රමාණයට වඩා ඉහළින් පැවතුණි.

මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනයන්

ගෝලීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙහි පැවති දුර්වල තත්ත්වයන්ගෙන් පැන නැඟුණු අවදානම් සහ දේශීය ආර්ථිකයෙන් එල්ල විය හැකිව තිබූ තර්ජනයන් මධ්‍යයේ වුව ද මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය එහි ස්ථාවරතාවය පවත්වා ගනිමින් වසර තුළ දී ප්‍රසාරණය විය. වසර මුල දී දේශීය ඉල්ලුම පාලනය කිරීමට සහ ආර්ථිකයේ ස්ථාවරතාවය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. 2012 මාර්තු මාසයේ දී ණය වර්ධනය මත සීමාකිරීම් සිදුකළ අතර, එය ඉහළ ණය වර්ධනය අඛණ්ඩව පැවතීම හේතුවෙන් බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ ස්ථාවරතාවයට සහ එමගින් සමස්ත මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ ස්ථාවරතාවයට එල්ල විය හැකිව තිබූ අහිතකර බලපෑම වැළැක්වීමට ද උපකාරී විය. ප්‍රාග්ධන සහ ද්‍රවශීලතා මට්ටම සැලකීමේ දී මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සමස්ත යහපැවැත්ම වර්ධනය විය. තුලිත ප්‍රාදේශීය වර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීම සඳහාවන ප්‍රයත්නයන්ට මූල්‍යමය පහසුකම් සැලසීම ප්‍රවර්ධනය කරමින් ශාඛා ජාලය තවදුරටත් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද, ඉහළ ගිය ආයෝජක විශ්වාසය කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි ශුද්ධ ලැබීම් තුළින් පිළිබිඹු වුවද, බලධාරීන් විසින් ගත් දැඩි ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් පසුගිය වසර සමඟ සැසඳීමේ දී දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ උදාසීනව පැවතුණි. නව්‍යකරණයන් සහ නවීකරණයන් දිරිගන්වන අතරම පෙර වසරේ පරිදීම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය පද්ධතියේ සුරක්ෂිතතාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා අධීක්ෂණ සහ නියාමන පරිසරය ශක්තිමත් කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී.

මූල්‍ය ආයතන ප්‍රමාණවත් ලෙස ප්‍රාග්ධන සහ ද්‍රවශීලතා මට්ටම් පවත්වා ගැනීම සහ ශාඛා ජාලය ප්‍රසාරණය කිරීම තුළින් වත්කම් පදනම පුළුල් වීම හේතුවෙන් මූල්‍ය අංශයේ ශක්තිමත්භාවය වැඩිදියුණු විය. 2012 වසරේ දී වත්කම් හිමිකම් ප්‍රමාණයේ ඉහළයාමත් සමඟ බැංකු අංශය අඛණ්ඩවම මූල්‍ය අංශය තුළ ප්‍රමුඛ විය. විශේෂයෙන්ම 2012 මාර්තු මාසයේ දී ණය වර්ධනය මත සීමාවක් පැනවීම හේතුවෙන් බැංකු අංශයේ වත්කම් වර්ධනය 2011 පැවැති මට්ටමේම නොවෙනස්ව පැවතුණු නමුත් 2012 දී ලාභදායීත්වය ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. ඉහළ ගිය ලාභය බැංකුවල ප්‍රාග්ධන අරමුදල් ඉහළ නැංවීමට උපකාරී විය. බැංකු පද්ධතියේ මුළු ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත් අනුපාතය නියාමක විසින් පනවන ලද අවම සීමාවන්ට ඉහළින් පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඉහළ පොලී අනුපාතික වාතාවරණයේ බලපෑම විශාල වශයෙන් පිළිබිඹු කරමින් 2009 සිට දක්නට ලැබුණු අක්‍රීය ණයෙහි පහළ යාමේ ප්‍රවණතාවය

2012 දී වෙනස් විය. 2012 අවසානය වන විට තැන්පතු රක්ෂණ ක්‍රමය සාමාජික ආයතන 78 කින් සහ රුපියල් බිලියන 9.7 ක පමණ අරමුදල් ශේෂයකින් සමන්විත විය. බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් වලින් සමන්විත බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතන අංශය එහි ආයතනවල ශක්තිමත් බව වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් තම ශාඛා ජාලය වර්ධනය කරමින් වත්කම් පදනම පුළුල් කර ගන්නා ලදී. අවදානම් කළමනාකරණ පිළිවෙත් ප්‍රවර්ධනය සඳහා වූ මහ බැංකුවේ අඛණ්ඩ ප්‍රයත්නයන් මෙම ආයතනයන්හි සමස්ත ශක්තිමත් බව වර්ධනය වීමට උපකාරී විය. මහ බැංකුව, විසින් අවසර නොලත් මුදල් ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යාම වළක්වාලීමට ප්‍රයත්න ගනිමින් පසුබෑමට ලක් වූ මුදල් ආයතන නැවත ගොඩනැංවීම සඳහා සිදුකරන ලද ප්‍රගතිය වඩාත් සුක්ෂමව අධීක්ෂණය කරන ලදී. වසර තුළ දී රජයේ සුරැකුම්පත් සම්බන්ධව ප්‍රාථමික වෙළෙඳුන්ගේ මූලික කාර්ය සාධන දර්ශකයන් වර්ධනය විය. කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි දුර්වල කාර්යසාධනයක් තිබියදීත් ඒකක භාර (Unit Trust) අංශය විවිධාංගීකරණය වූ කළඹ තුළින් ප්‍රතිලාභ ලබමින් මුළු වත්කම් සහ ශුද්ධ වත්කම්වල සැලකිය යුතු ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මුළු වත්කම්, වාරික ආදායම්, ආයෝජන ආදායම් සහ ලාභදායීත්වය යන මූලික දර්ශක සියල්ලෙහිම ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රක්ෂණ ආයතන විසින් ඔවුන්ගේ ශක්තිමත්භාවය පවත්වා ගන්නා ලදී. ආයෝජන මත යහපත් ප්‍රතිලාභයක් පවත්වා ගනිමින් ප්‍රධාන විශ්‍රාම අරමුදල් වත්කම් පදනමෙහි සහ සාමාජිකත්වයෙහි වර්ධනයක් අඛණ්ඩව අත් කර ගන්නා ලදී. විශ්‍රාමික අරමුදල් අංශයේ වත්කම්වලින් සියයට 79 කට ආසන්න වූ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල 2012 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 1,144 ක අරමුදල්වලින් සමන්විත විය.

බලධාරීන් විසින් හඳුන්වාදෙන ලද ස්ථායීකරණ ප්‍රතිපත්ති හේතුවෙන් දේශීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් පෙර වසරේ පැවති තත්ත්වයන්ට සාපේක්ෂව මන්දගාමී විය. මුදල් වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාව අතිරික්ත තත්ත්වයන්ගේ සිට හිඟ තත්ත්වයන්ට උච්ඡාවචනය වුවද විශේෂයෙන්ම වසරේ අවසන් භාගයේ දී බොහෝදුරට තුලිත මට්ටමක පැවතුණි. බැංකු සඳහා ණය සීමා පැනවීම වැනි අනුගමනය කරන ලද දැඩි ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවලට අනුකූල වෙමින් 2012 වසර මුල් භාගයේ දී අන්තර් බැංකු ඒකාභිමුදල් අනුපාතිකය ඉහළ ගිය අතර, ඉන් අනතුරුව මහ බැංකු ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික කොරිඩෝවෙහි ඉහළ සීමාව ආසන්නයේ පැවති නමුත් දෙසැම්බර් මාසයේ මැද ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමත් සමඟම ප්‍රතිපත්ති කොරිඩෝවෙහි මධ්‍යය දෙසට පහත වැටුණි. බැංකු ණය දීම මත පනවන ලද ණය සීමාවන් සහ බැංකු විසින් අයකරන ලද ඉහළ පොලී අනුපාතික හේතුකොට ගෙන වාණිජ පත්‍ර වෙළෙඳපොළෙහි ක්‍රියාකාරකම් ඉහළ යාම වසර තුළ දැකිය හැකි වූ සැලකිය යුතු ලක්ෂණයක් විය. සාංගමික බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළ තුළ ද මෙයට සමාන ප්‍රවණතාවක් පිළිබිඹු විය. අඛණ්ඩව පැවැති දුර්වල ක්‍රියාකාරීත්වයක් මධ්‍යයේ වුව ද 2012 වසරේ දී කොළඹ කොටස් හුවමාරුව වෙත වූ ශුද්ධ විදේශ ගලා ඒම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ස්ථාවර ආදායම් සුරැකුම්පත් මත වූ සාපේක්ෂ ඉහළ ඵලදාවන්, විනිමය අනුපාතිකයෙහි උච්ඡාවචනය, වෙළෙඳපොළෙහි දැඩි ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් සහ ගෝලීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල පවතින අවිනිශ්චිතතා හේතුවෙන් ඇතිවන බලපෑම් යනාදිය කොටස් හුවමාරුවෙහි ක්‍රියාකාරීත්වයට බලපාන ලද සාධක අතර වේ. කොටස් තැරැව්කරුවන් විසින් ණය මත පනවන ලද සීමාවන් පසුව ක්‍රමයෙන් ලිහිල් කළ ද, වසරේ මුල් මාස කිහිපය තුළ දී වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි බාධා පමුණුවන ලදී.

වසර තුළ ගනුදෙනුකරුවන් සුරක්ෂිත කිරීම සහ මූල්‍ය පද්ධතියේ ස්ථායීතාව වර්ධනය කිරීම සඳහා අධීක්ෂණ සහ නියාමන රාමුව තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා වන ප්‍රමිතීන්, විදේශ විනිමය හුවමාරු ගනුදෙනු සඳහා වන වෙළෙඳපොළ පරිච්ඡේද, ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලීන් බාහිර පාර්ශ්වකරුවන් වෙත පැවරීම, මෙහෙයුම් කටයුතු, වර්ගීකරණයන් යනාදියට අදාළව විධානයන් කිහිපයක් බලපත්‍රලාභී බැංකු සඳහා වසර තුළ දී නිකුත් කරන ලදී. තැන්පතු පොලී අනුපාතික සඳහා

ඉහළ සීමාවන් පැනවීම සහ තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධතියේ සුරක්ෂිතභාවයට අදාළව විධානයන් බලපත්‍රලාභී මුදල් සමාගම් සඳහා නිකුත් කරන ලදී. එසේම, විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් සඳහා අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ සහ ප්‍රධාන කළමනාකරුවන්ගේ යථායෝග්‍යතාව තක්සේරු කිරීම සඳහාත් ප්‍රධාන දර්ශකයන් සම්පාදනය කිරීමේ දී යොදාගන්නා නිර්වචනයන්ගේ වෙනස්වීම් සඳහාත් අදාළ විධානයන් නිකුත් කරන ලදී. බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතනවල විගණන ක්‍රියාකාරකම් ශක්තිමත් කිරීමට සහ එය නිසි ප්‍රමිතීන්ට අනුව සිදු කිරීම සඳහා බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතනවල බාහිර විගණන ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීමට බාහිර විගණකාධිකාරීන් පත් කරන ලදී.

ඉදිරි දැක්ම

ගෙවුම් තුළනයේ ජංගම ගිණුමේ හිඟය මැදිකාලීනව වඩාත් හිතකර මට්ටමකින් අඩු කළ යුතුව ඇත. 2012 වසරේ දී ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ වෙත පිවිසීම වැඩිදියුණු වීම සහ වඩාත් නම්‍යශීලී විනිමය අනුපාතයක් පවත්වා ගැනීම තුළින් විදේශීය අංශය යහපත් මට්ටමෙන් පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. එසේ වුවද, ආනයන මත රඳා පැවැත්ම අඩු කිරීම, අපනයන තරගකාරීත්වය වැඩිදියුණු කිරීම මෙන්ම භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන නිෂ්පාදන සහ වෙළෙඳපොළ විවිධාංගීකරණය කිරීම මගින් ජංගම ගිණුමේ හිඟය වඩාත් හිතකර මට්ටමකට ගෙන ඒම සඳහා ප්‍රතිපත්ති යොමු කළ යුතු වේ. විශේෂයෙන්ම දේශීය කිරි සහ සීනි නිෂ්පාදනය ධෛර්යමත් කිරීමට ගනු ලබන ප්‍රතිපත්තීන් මගින් ආහාර සහ පාන ආනයන සඳහා වූ වියදම සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කර ගත හැකි වනු ඇත. තවද, ගල් අගුරු තාප බලාගාර සහ අනෙකුත් විකල්ප බලශක්ති ප්‍රභවයන් වෙත යොමුවීම මගින් මැදි කාලීනව ඛනිජ තෙල් ආනයන අඩුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සාම්ප්‍රදායික අපනයන ගමනාන්තයන්හි අපනයනවලට හිමි කොටස තවදුරටත් වර්ධනය කරගන්නා අතරම, ගෝලීය ආර්ථිකය නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වීමෙන් ප්‍රතිලාභ අත්කර ගැනීම සඳහා වෙළෙඳ භාණ්ඩ අපනයන, නැගී එන වෙළෙඳ ආර්ථිකයන් වෙතට පිවිසීම අවශ්‍ය වේ. එමෙන්ම, වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වන සැපයුම්-දාම කර්මාන්ත සහ අන්තරාල වෙළෙඳාම මගින් අගය එකතු කිරීම දිරිමත් කිරීම සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති, අපනයන ඉපැයීම් අඛණ්ඩව ඉහළ නංවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, ආර්ථිකයේ සීඝ්‍ර ලෙස වර්ධනය විය හැකි මූලික අංශයන් ලෙස නාවුක, ගුවන් ගමන්, දැනුම, වාණිජ සහ බලශක්ති ඇතුළත් වන පංච කේන්ද්‍රීයයන් සමඟ සංචාරක ව්‍යාපාරය ද නැගී ඒම තුළින් සේවා අපනයන ඉපැයීම් ඉහළ යාම අපේක්ෂා කෙරේ.

ඉල්ලුමෙන් ඇදුනු උද්ධමන පීඩන ලිහිල්වීම සහ සැපයුම් අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය වර්ධනය වීම හේතුවෙන් 2013 වසරේ දී උද්ධමනය පහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මිල ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම, ආයෝජකයින්ගේ සහ පාරිභෝගිකයින්ගේ විශ්වාසය රඳවා ගැනීම සඳහා මෙන්ම සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාවය පවත්වා ගැනීම සඳහා වැදගත් වේ. ඉදිරියේ දී ආර්ථික වර්ධනය එහි උපරිම විභවතාව දක්වා ගෙන යමින් උද්ධමනය පහළ ස්ථායී අගයක පවත්වා ගැනීම තුලින් ලෙස සිදුකිරීම සඳහා මුදල් ප්‍රතිපත්තිය තවදුරටත් සැලකිලිමත්ව හැසිරවිය යුතුය. මෙහිදී, රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය තවදුරටත් පවත්වා ගැනීම සහ මිල විචලනයන් ඉහළ නංවන සැපයුම් අවහිරතා මඟහැරවිය හැකි ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නැංවීම තුළින් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සුමට ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය වාතාවරණය සැලසෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

වැඩිදියුණු කරන ලද යටිතල පහසුකම් සහ හිතකර සාර්ව ආර්ථික පරිසරයේ ප්‍රතිලාභ ලබමින් ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය ඉහළ වර්ධන මාවතක තවදුරටත් ගමන් කරනු ඇත. අපේක්ෂිත මධ්‍ය කාලීන වර්ධන ඉලක්ක කරා ළඟා වීමට යටිතල පහසුකම් නැංවීම සඳහා රජය විසින් සිදුකළ ආයෝජනයන්හි

ප්‍රතිලාභ ලබාගැනීම සහ ඒ අනුව තම නිෂ්පාදන ධාරිතාව වැඩි කිරීමට පහසුකම් සලසා ගැනීම සඳහා පුද්ගලික අංශය දිරිගැන්වීම ඉතා වැදගත් වනු ඇත. ස්ථායී ප්‍රතිපත්තින් සහ හිතකර ව්‍යාපාරික පරිසරයක් පැවැත්වීම, දේශීය ඉතුරුම් සහ ඉහළ වර්ධන අගයක් පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය ආයෝජන අතර පවත්නා පරතරය පියවීම සඳහා විදේශීය සෘජු ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට උපකාරී වනු ඇත. තවද, ඉහළ එකතු කළ අගයකින් යුත් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වෙත යොමු වීමට ඵලදායීතාව වැඩි කිරීම සහ නව නිපැයුම් දිරිගැන්වීම වෙනුවෙන් වූ ප්‍රතිපත්තින් අවශ්‍ය වනු ඇත.